

TÜRKİYE - GÜNEY ASYA STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

“Yeni Ekosistemde Karşılıklı Bağımlılık İnşası”

(Türkiye - Güney Asya Ülkeleri)

TASAM

TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
TURKISH ASIAN CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

tasam.org

TÜRKİYE-GÜNEY ASYA STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

“Yeni Ekosistemde Karşılıklı Bağımlılık İnşası”
(Türkiye - Güney Asya Ülkeleri)

VİZYON BELGESİ (TASLAK)

TÜRKİYE - GÜNEY ASYA STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

“Yeni Ekosistemde Karşılıklı Bağımlılık İnşası”

(Türkiye - Güney Asya Ülkeleri)

Dünyadaki temel trendlere bakıldığında “toprak ve makineyi” takiben “bilgi ve bilgiye dayalı ürünler” temelli yeni ekonomi çağında küresel rekabet “mikro-milliyetçilik”, “entegrasyon” ve “öngörülemelik” üzerinden gelişmekte, hayatın ve devletin yeni doğasını belirleyen meydan okumaların; “kaynak ve paylaşım krizi”, “üretim-tüketim-büyüme” formülünün sürdürülemezliği, Çin kaldırıcı ile “orta sınıfın tasfiyesi”, “enerji, su ve gıda güvensizliği”, hayatın her alanında “4. boyuta geçiş”, “işgücünde insan kaynağının tasfiyesi”, değişen devlet doğası ve beklenti yönetimi temelinde “sert güçten yumuşak güce geçiş” olduğu temel referanslar olarak şekillenmektedir.

Tüm bu temel parametreler içerisinde, teknolojidaki dönüşümler; yapay zeka, sanal/artırılmış gerçeklik ve mobilite merkezli gelişerek tüm insan hayatını ve doğasını değiştirmeye adaydır. Birkaç yıldır duyulmaya başlanan ve son bir yıldır da yenisi eklenen “Endüstri 4,0” ve “Toplum 5,0” kavramlarının dünyanın dönüşümünü yönetmek açısından önemli başlıklar olduğu aşikârdır.

Bir diğer etken de Çin’in dünya sahnesinde her geçen gün etkinleşmeye başlamasıyla oluşturduğu türbülanstır. Yeni İpek Yolu projesi “Kuşak ve Yol”; hem karadan hem denizden 64 ülkeyi ilgilendiren bir küresel entegrasyon projesi olarak şekillenmekte, iktisadi pastanın dağılımını kalıcı olarak değiştirmektedir.

Orta sınıfı olmayan ülkelerde, otoriter rejimler ya da kaos, iki seçenek olarak önümüzde durmaktadır. Bölgesel ve küresel güvenlik anlamındaki iş bölümünün nasıl yapılacağı ve bedellerinin nasıl paylaşılacağı da önümüzdeki dönemin tartışma konuları olmaya adaydır. Güvenlik üzerinden yeni ittifakların gelişmesi ise Türkiye başta olmak üzere çeşitli ülkelerin aldıkları risklerden ve inisiyatiflerden okunabilmektedir. Mülkiyet ve güç kavramlarının niteliği tarihsel olarak değişmektedir. “Başarıda Başarısızlık” sendromu yaşayan AB’nin geleceğini; Brexit sonrası Batı’da yeniden canlanan 2. Dünya Savaşı öncesine benzer kamplaşmanın sonuçları belirleyecektir.

Tüm bu gelişmelerle birlikte, “Güvenliğin Ekosistemi”, hukukuyla birlikte değişmektedir. “Güvenlik - Demokrasi” ikilemini bundan sonra çok daha fazla yaşanacaktır. Çünkü orta sınıfı eriyen ve güvenlik eksenini sofistike bir zemine kayan ülkelerde demokrasinin yaşatılması çok zordur. “Güvenlik bize otoriter rejimler mi getirecek” sorusunun daha fazla tartışılması gerekmektedir.

TÜRKİYE-GÜNEY ASYA STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

“Yeni Ekosistemde Karşılıklı Bağımlılık İnşası”
(Türkiye - Güney Asya Ülkeleri)

Türkiye; 80 milyonu aşan nüfusu, gelişerek büyüyen ekonomisi ve Afro-Avrasya ana kıtası ortasındaki jeostratejik konumu ile öne çıkmaktadır. Avrupa, Karadeniz, Kafkaslar, Asya, Orta Doğu ve Afrika ülkeleri ile arasındaki tarihî, siyasi ve kültürel bağları, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası alanda yükselen aktivitesi, NATO, AGIT ve CICA gibi örgütlerin önemli üyelerinden olması ve son dönemde geliştirdiği aktif dış politikası ile küresel platformda önemi gittikçe artan bir aktör hâline gelmiştir.

Hindistan, Bangladeş, Afganistan, Pakistan, Nepal, Bhutan, Maldivler ve Sri Lanka’dan oluşan **Güney Asya** dünyanın en önemli ziraat ve tekstil üreten bölgesidir. Dünya payları olarak yüzölçümü bakımından %3, nüfus bakımından %21, ekonomik bakımdan %3,8 gibi oranlara sahip Bölge farklı sosyo-kültürel alanlarda sağladığı büyük katkılar ile de dikkat çekmektedir. Son dönemde istikrarlı bir büyüme çizgisi yakalayan ekonomisi ve demokratik yapısını güçlendirmeye odaklı devlet yapısı ile 21. yüzyılın küresel güçlerine karşı dinamik, rekabetçi, bölgesel bir güç hâline gelmiştir. Türkiye’nin ve Türk halkının Güney Asya hakları nazarında müstesna bir yeri vardır. Gerek Osmanlı döneminde, gerek Millî Mücadele ve Cumhuriyet dönemlerinde, bu hissiyat hiç değişmemiş, herhangi bir karşılık beklenmeksizin, hep var olagelmiştir.

Güney Asya, 21. yüzyılda küresel etki alanı olan bir bölge olarak varlığını hissettirmektedir. Bölgenin millî gücünü artıran unsurlar arasında dinamik bir büyüme yakalayan ekonomisi, sahip olduğu doğal kaynaklar, nükleer yeteneğiyle desteklenen askerî gücü (Hindistan ve Pakistan), uzay ve bilgi teknolojilerindeki birikimleri, genç, dinamik ve yetişmiş insan kaynağının güçlenmesi öne çıkmaktadır. Bu unsurlar, jeostratejik konumunun da desteğiyle, Bölge’ye küresel çaptaki gelişmelerde etkileyici bir nüfuz ve etki alanı kazandırmaktadır.

Güney Asya ve Türkiye; dünyanın en büyük genç nüfusuna sahiptir ve bu potansiyelin iyi yönde kullanılması hem kendi ülkeleri için hem de yurtdışındaki diğer milletler için çok yararlı olacaktır. Önemli bir diğer husus ise, iki taraf da yurtdışına farklı meslek alanlarında yetişmiş insan kaynağı göndererek kendi memleketlerinin merkez ekonomilerini güçlendirmektedir ve bu politika ile, işbirliği içinde olduğu ülkeler üzerindeki etkileri artmaktadır.

Çin ile birlikte bölge içi ülkelerin birbirleri ile rekabeti, Güney Asya’da ABD ve Batılı ülkelerin artmakta olan etkileri, Bölge’nin jeopolitik önemini artırmıştır. Önemli diğer bir husus ise, Güney Asya; Orta Asya, Orta Doğu, Doğu ve Uzak Doğu Asya’nın ticari, kültürel ve kalkınma potansiyeli için büyük önem taşımaktadır.

Öte yandan Türkiye, Asya ile Avrupa’yı birbirine bağlayan stratejik öneme sahip, uluslararası sahnelerde önemli rol oynayabilecek bir ülkedir. Gelişmiş ülkelerin Bölge’deki az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkeler üzerindeki daimi sosyo-ekonomik ve kültürel etkileri azaltılmalıdır. Bölge’deki bu ülkeler kendi üretimlerini artırıp buna dayanarak kendi politikalarının temelini güçlendirip olumsuz etkileri hafifletebilir ve uluslararası güçler karşısında dengeli bir çözüm sunabilirler.

TÜRKİYE-GÜNEY ASYA STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

“Yeni Ekosistemde Karşılıklı Bağımlılık İnşası”
(Türkiye - Güney Asya Ülkeleri)

Türkiye - Güney Asya Bölgesi arasındaki ilişkiler çok eski dönemlere kadar uzanmaktadır. Kurtuluş Savaşı döneminde Türkiye'ye ilk dış yardım Hint alt kıtasından yapılmıştır. İş Bankası'nın kurulmasında bu yardımların büyük desteği olmuştur. Demokrasi, laiklik ve BM, OIC, Dünya Ticaret Örgütü üyelikleri ile kalkınmacı ekonomilere sahip olmaları iki tarafın ortak özellikleridir. Bu ilişkilerin tarihi; sufi/mistik geleneği de kapsayan kültürel bağlarla büyük bir miras bırakmıştır. Bu miras canlandırılmalı ve karşılıklı ilişkilerin temel taşlarını oluşturmalıdır.

Güney Asya ve Türkiye turizm alanında dünyanın en ilgi çekici potansiyel güçleri olarak bilinmektedir. Bunu daha uygun ve daha güçlü bir ekonomik faktör hâline getirmek için turizm sektöründe işbirliği anlaşmaları ve turizmi canlandıracak projelerin hayata geçirilmesi önemlidir. Türk Havayolları ve diğer yerel hava yollarının karşılıklı seferlerinin devamının sağlanması ve artırılması bu alanın rolünü güçlendirecektir. Güney Asya ve Türkiye'de yapılacak farklı turizm fuarları, ticari fuarlar, ticaret günleri vs. ekonomik işbirliğinin güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır. Bununla birlikte, farklı üretim alanları ve sektörler üzerinde bilgi paylaşımı, karşılıklı ziyaretler, işbirliği ve anlaşmalar da son derece gereklidir. Örneğin, iki taraf arasında; ticaret, ekonomik ve teknik işbirliği; kültürel, askerî eğitim ve öğretim işbirliği, bankacılık; denizcilik; yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması; teknik işbirliği; kültürel değişim programı; hava taşımacılığı; teknik ve savunma sanayii işbirliği; çifte vergilendirmenin önlenmesi; askerî alanda eğitim; teknik ve bilimsel işbirliği; hava ulaştırma gibi alanlarda anlaşma ve işbirliği sağlanması önemlidir.

Güney Asya ülkeleri ve Türkiye arasında ikili ticari anlaşmalar farklı zamanlarda imzalanmıştır. Genel olarak pamuk, pamuk ipliği, sentetik fiber, dökme ilaç, plastik ürünler, kimyasallar, jüt ve jüt ürünleri, demir ve çelik ürünleri vb. Güney Asya'nın Türkiye'ye ihraç ettiği temel ürünlerdir. Türkiye ise Bölge'ye nohut, çelik ve çelik ürünleri, tekstil makineleri, kumaş vb. satmaktadır. Son yıllarda Türkiye'de düzenlenen fuarlara Güney Asya'dan katılım oldukça artmıştır. Önemli diğer bir nokta ise, Yeni İpek Yolu'nun ortaya çıkışı bu iki tarafın ticari ve ekonomik ilişkilerine hız kazandıracaktır. Güney Asya, Türkiye gibi 2008 küresel mali krizinde en iyi performansı gösteren ekonomiler arasında değerlendirilmektedir.

Türkiye, Kıbrıs başta olmak üzere diğer uluslararası sorunlarda Güney Asya ülkelerinin desteğini almaya çalışmıştır. Bunu izleyen dönemlerde BM, CICA, SAARC, ASEAN, D-8, G20 gibi örgütler bünyesinde iki taraf arasında siyasi, ekonomik, kültürel ve güvenle ilgili alanlarda işbirliği imkanı zemini daha da güçlendirilebilecektir. Bölge'deki; özellikle Körfez gibi, tarafların enerji bağımlılıklarının olduğu bölgelerdeki gelişmeler yakinen takip edilmeli ve bu gelişmelere gereken önem gösterilmelidir. Körfez'in istikrarsızlığı tüm dünyayı istikrarsızlığa sürükleyecek bir durumdur ve mevcut gelişmeler ışığında bu durum çok uzak görünmemektedir. Dolayısıyla bu bölgesel ilişkiler, Bölge'de de etkin olabilecek küresel bir etkinlik seviyesine çıkarılmalıdır.

Her iki taraf da; PKK, DHKP-C, DAİŞ, El-Kaide, DEM, Jamiat-ul-Mujahideen, All Tripura Tiger Force vb. yerel veya uluslararası terör örgütlerine karşı mücadelelerini sürdürmektedir. Bağımlılıklarının üçte ikisi Batı dünyası lehine olan Türkiye, Doğu ve Batı'nın “Güvenlik Regülatörü”dür ve tercihleri, dengeleri etkileyecektir.

TÜRKİYE-GÜNEY ASYA STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

“Yeni Ekosistemde Karşılıklı Bağımlılık İnşası”
(Türkiye - Güney Asya Ülkeleri)

Terörle mücadele ve uluslararası ilişkiler açısından birçok konuda iki tarafın zaman zaman birlikte hareket etmesi ve bu meseleleri karşılıklı çözüme kavuşturacak şekilde masaya yatırması söz konusu olmuştur. Acil bir şekilde her ülke kendi çözüm ilkelerini ve tecrübelerini birbirlerine sunmalı, işbirliği içinde bu uluslararası ve yerel terör örgütlerine karşı somut adımlar atılmalıdır.

Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle ivme kazanan küreselleşmenin getirdiği temel eğilim, ülkelerin tek başlarına değil belirli bölgesel işbirlikleri ve bölge-ötesi ortaklıklar vasıtasıyla kalkınması yönündedir. Ülkeler artık ekonomik, siyasal, kültürel bakımdan diyalog ve işbirliğine dayalı açık bir yapıya doğru yönelmekte, uyum sağlayamayanlar ciddi istikrarsızlıklar yaşamaktadır. Bu çerçevede, Türkiye ile Güney Asya arasında da uzun erişimli “stratejik işbirliği” ilişkilerinin geliştirilmesi bu zamanın ruhudur.

Türkiye - Güney Asya Stratejik Diyalog Programı; karşılıklı potansiyellerin ve mevcut işbirliklerinin nasıl stratejik bir işbirliğine dönüştürülebileceğini ortaya çıkarmayı hedeflemekte ve stratejik zeminin kapasite inşasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Stratejik Diyalog Programı ile; ilgili kuruluşların ve kurumların yakından tanınması, sivil toplum etkisinin artırılması, kalkınmaya katkı sağlanması, kaynakların ve çalışma alanlarının geliştirilmesine dair uzmanlık birikimlerinden faydalanılması, tanıtma faaliyetlerine katkı sağlanması, akademik işbirliği imkânlarının araştırılması ve tüm bu çalışmaların bütünlük içerisinde değerlendirilmesini sağlayacak stratejik bir yaklaşım geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

TÜRKİYE-GÜNEY ASYA STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

“Yeni Ekosistemde Karşılıklı Bağımlılık İnşası”
(Türkiye - Güney Asya Ülkeleri)

Programın ana teması ve alt başlıkları aşağıdaki gibidir.

Ana Tema

Yeni Ekosistemde Karşılıklı Bağımlılık İnşası

Alt Temalar

Ekonomik İlişkiler: Fırsatlar ve Engeller
Bölgesel Barış İnşası Çabaları: Türkiye - Güney Asya Ülkeleri
Türkiye - AB İlişkileri ve Güney Asya Ülkeleri
Teknolojik, Akademik ve Kültürel İşbirliği
Orta Doğu, Afrika, Güney Asya Ülkeleri İkili ve Çok Taraflı İşbirliği
Enerji, Jeopolitik ve Güvenlik İşbirliği
ABD ve Yeni Ortaklarla İlişkiler

Temel Sektörler

Kamu Diplomasisi, Eğitim ve Dil
Kültür ve Turizm
İnşaat, Müteahhitlik ve Altyapı
Sağlık ve Sağlık Turizmi
Enerji, Petrokimya ve Yatırımlar
Lojistik, Ulaştırma ve Haberleşme
Bankacılık ve Finans
Ekonomi ve Ticaret
Medya ve İletişim
Bilim ve Teknoloji
Marka Şehirler ve Çevre
Savunma ve Uzay Sanayii

Programın İcra Alanı

Türkiye ve Güney Asya Ülkeleri

TÜRKİYE-GÜNEY ASYA STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

“Yeni Ekosistemde Karşılıklı Bağımlılık İnşası”
(Türkiye - Güney Asya Ülkeleri)

ETKİNLİKLER / ÇALIŞMA PLANI (TASLAK)

Yöntem

Tümevarım, Katılımcılık ve Derinleşme

Basın Toplantıları

Türk - Güney Asya Akil Kişiler Kurulu Toplantıları / Çalışmaları

Program bünyesinde; iki tarafı temsilen duayenler ağırlıklı bir “Türkiye - Güney Asya Akil Kişiler Kurulu” oluşturulması ve yılda en az bir defa iki taraflı toplantı yapması ve Program çalışmaları temelinde iki taraf ilişkileri için yerel merkezli olarak etkileşim ve öneriler üretmesi.

Yuvarlak Masa Toplantıları / Çalıştayları

Çok Taraflı Çalıştaylar / Çalışmalar

Kongre(ler)

Sektör Çalıştayları / Etkinlikleri

Proje Partnerlikleri

Uygulamalı İnteraktif Eğitimler

Stratejik Raporlar

Çalışmalarının iki tarafın karar alıcıları, özel sektörü, medyası ve kamuoyu için stratejik raporlar olarak yayımlanması. Literatür ve hafıza desteği sağlanması.

Karar Alıcılara Brifing Toplantıları

Araştırma Projeleri ve Raporlarının Hazırlanması

TV Programları

Medya Konferansları

Diğer Akademik Çalışmalar

Stratejik Rapor, Kitap, Makale, Tez vb. Akademik Çalışmalar